

Arheološki podvig

Otkriveno naselje zajednice koja se opirala barbarima

Na nalazištu u Gornjem Bukovlju otkopana je crkvice koja datira iz 5. st.

Crkva je veličine 15x7 m, sa sačuvanim ožbukanim zidovima i podom te mjestom za svećenike i puk

Osim crkve, do sada su na lokalitetu pronađena dva objekta vojne namjene te puno keramike, oružja, stakla, kopči, ključeva...

Snježana Bičak
 snjezana.bicak@vecernji.net
 KARLOVAC

I dok su u 5. stoljeću sve agresivniji i neprijateljski raspoloženi barbari sve češće upadali u utvrde duž čitavog Rimskog Carstva koje se već rastakalo i raspadalo, na uzvisini nad rijekom Mrežnicom u današnjem naselju Gornje Bukovlje u općini Generalski Stol nisu imali šanse. Nakon što bi proveli sate penjući se po strmim liticama i gustoj šumi koja je okruživala utvrđeno naselje s kulama, pri vrhu su stijene bile toliko strme da bi ih bilo nemoguće prijeći, a nakon njih, još bi se morali popeti na dva metra visok obrambeni zid. Tako je naselje vjerojatno ostalo pošteđeno upada barbara i uništavanja pa se do danas očuvala i jednobrodna kasnoantička crkvice koju su arheolozi Hrvatskog restauratorskog zavoda ove godine otkrili u njenu punom sjaju i upisali na kartu najznačajnijih arheoloških lokaliteta Hrvatske.

Jedina u unutrašnjosti

Nalazište je jedinstveno u Hrvatskoj, fascinantno. Počeli smo ga istraživati prije pet godine i otkrili dio crkve, a sada smo je čitavu "otvorili". Odlično je sačuvana, riječ je o jednobrodnoj crkvi s polukružnim dijelom oko oltara. Crkva je veličine 15 sa sedam metara, sa sačuvanim ožbukanim zidovima i podom, s mjestom gdje su sjedili svećenici, katedrom i oltarnom pregradom koja je jasno dijelila crkvu na dio gdje su bili svećenici i običan puk. Sve je to standardni namještaj kasnoantičkih crkava kakvih ima dosta u Dalmaciji, ali ovo je jedini i najstariji primjer crkve koja je nastala u 5. stoljeću i koja je do sada istražena u kontinentalnoj Hrvatskoj. Ima tri ulaza, jedan nasuprot oltaru za puk te dva sa strane što je dokaz da su uz nju bile i neke

prostorije, što ćemo dodatno istraživati – ispričala nam je dr. sc. Ana Azinović Bebek, pročelnica Službe za arheološku baštinu pri Hrvatskom restauratorskom zavodu. Angažirali su ovo ljeto i potražne pse koji su locirali i nekoliko grobnica unutar crkve. Dodala je da lokalitet promatraju u kontekstu tipičnih obrambenih utvrda Carstva, a na temelju sličnih nalazišta u Sloveniji, Austriji, Bosni i Hercegovini zaključuju da je lokalitet s utvrdom sagrađen u 4. stoljeću, a crkva stoljeće zatim. – Potvrda su tome i brojni pokretni arheološki nalazi jer, osim crkve, do sada smo na lokalitetu istražili dva objekta vojne namjene za smještaj zapovjednika i vojnika te puno keramike, vojne opreme, oružja, stakla od čaša, kopči za oklope, ključeve te novac iz razdoblja od 3. do 5. stoljeća. Zanimljivo je i to da smo kupajući uz crkvu našli i oružje i posude iz vremena eneolitika i kasnobrončanog doba, što dokazuje da je lokacija bila atraktivna za stanovanje od davnina – dodala je A. Azinović Bebek.

Općina se iskazala

Pohvalila je Općinu Generalski Stol koja je vlasnici parcele, koja je zaustavila istraživanje vrijednog nalaza, platila 35.000 kuna pa je Općina tako postala vlasnik arheološki vrijedne parcele. – Dosta je rijetko ovakvo razumijevanje općine za kulturu. Naime, čitav je ovaj kraj zapravo eldorado za nas arheologe jer na području općine niz je arheoloških lokaliteta. Što se tiče ovog u Bukovlju, iznimno vrijednu crkvu planiramo konzervirati i zajedno s utvrdom i kulama pretvoriti u arheološki park i turističku destinaciju za desetak godina. Već iduće godine postaviti će se infoploče o lokalitetu, a iznad crkvice postaviti nadstrešnicu – najavila je Ana Azinović Bebek. ●

Bila je to zajednica koja je u vrijeme urušavanja Rimskog Carstva čuvala svoj dom od neprijatelja